

Du tekstai apie lietuvių vestuvinę dainą „Vai žydėk žydėk“. Tekstų lyginimas.

Vestuvinė daina „Vai, žydėk žydėk“, kuri kažkada būdavo dainuojama per mergvakarį, kaip ir kitos gražiausios dainos, peržengė apeigų rėmus, išsiplėtė jos poveikio sfera. Pateiksime duliudijimus apie šios dainos „antrąjį“ gyvenimą.

1 tekstas

Vieną iš jų aprašo kraštotyrininkas Pranas Mikalauskas, surinkęs pasakojimus apie įžymų XIX a. dainų rinkėją Antaną Jušką.

Važiuoja kartą A. Juška pro Antelkių kaimą ką tik po gaisro., „Suklypęs vežimukas palengva dardėjo sausutėliu keliu. Iš po ratų kilo tirštos dulkės, tarsi dūmai vyniojosi virš ugniavietės.

– Kas čia dainuoja? – nustebęs žydas sustabdė arklį, apsidairė. – Teip graudžiai...

– Balsas lyg ir pažįstamas. – Juška stengėsi kažką atsiminti.

Netoli apdegusios liepos, ištryptame, nuodėgulių pilname griovyje sėdėjo moteris, glaudė prie kelių vienmarškinį berniuką, glostė susitaršiusią jo galvą ir niūniavo:

– *Žydėk žydėk, sausoji lazdele...*

– Tai Sankauskienė*, – pasakė Juška.“

* Sankauskienė – talentinga Vilkijos krašto dainininkė, iš kurios Antanas Juška užrašė apie šimtą dainų.

Du tekstai apie lietuvių vestuvinę dainą „Vai žydėk žydėk“. Tekstų lyginimas.

Vestuvinė daina „Vai, žydėk žydėk“, kuri kažkada būdavo dainuojama per mergvakarį, kaip ir kitos gražiausios dainos, peržengė apeigų rėmus, išsiplėtė jos poveikio sfera. Pateiksime duliudijimus apie šios dainos „antrąjį“ gyvenimą.

1 tekstas

Vieną iš jų aprašo kraštotyrininkas Pranas Mikalauskas, surinkęs pasakojimus apie įžymų XIX a. dainų rinkėją Antaną Jušką.

Važiuoja kartą A. Juška pro Antelkių kaimą ką tik po gaisro., „Suklypęs vežimukas palengva dardėjo sausutėliu keliu. Iš po ratų kilo tirštos dulkės, tarsi dūmai vyniojosi virš ugniavietės.

– Kas čia dainuoja? – nustebęs žydas sustabdė arklį, apsidairė. – Teip graudžiai...

– Balsas lyg ir pažįstamas. – Juška stengėsi kažką atsiminti.

Netoli apdegusios liepos, ištryptame, nuodėgulių pilname griovyje sėdėjo moteris, glaudė prie kelių vienmarškinį berniuką, glostė susitaršiusią jo galvą ir niūniavo:

– *Žydėk žydėk, sausoji lazdele...*

– Tai Sankauskienė*, – pasakė Juška.“

* Sankauskienė – talentinga Vilkijos krašto dainininkė, iš kurios Antanas Juška užrašė apie šimtą dainų.

2 tekstas

Antrasis atvejis iš praėjusio šimtmečio vidurio. Kai poetas Balys Sruoga, palaužtas fiziškai ir dvasiškai, grįžo iš Štuthofio koncentracijos lagerio, Lietuvoje jo laukė tušti namai, slogi kūrybinė atmosfera, nepelnyta žiauri kritika, liga. Ir vėl – ta pati daina parodo išiziebiančią vilties kibirkštėlę, kylantį norą veikti. 1949 m. B. Sruoga iš spausdintų ir rankraštinų šaltinių sudaro „Lietuvių liaudies dainų rinktinę“ ir pradeda knygą daina „Vai, žydėk žydėk“, ją taip apibūdindamas:

Padėtis beviltiškiausia, gyvenimo tragizmas, atrodo, jau neišbrendamas. Ir vis dėlto toje dainelėje iš tojo tragizmo dvelkia toks jaudinantis optimizmas, tokia gyvybinė jėga, tokia gaji šilima, tokia – *valia gyventi!*

Tekstų lyginimo klausimai

1. Savais žodžiais apibūdinkite pirmajame ir antrajame tekste vaizduojamą pradinę Sankauskienės ir Sruogos situaciją. (2 taškai)

2. Kokia yra šių dviejų veikėjų – Sankauskienės ir Sruogos – laikysena savo padėties atžvilgiu? Ar pastebite ką nors bendra? (3 taškai)

3. Koks abiejų veikėjų santykis su daina *Vai žydėk žydėk*? (2 taškai)

4. Kokia idėja sieja abu tekstus? (2 taškai)

Iš viso 9 taškai. Surinkta.....

2 tekstas

Antrasis atvejis iš praėjusio šimtmečio vidurio. Kai poetas Balys Sruoga, palaužtas fiziškai ir dvasiškai, grįžo iš Štuthofio koncentracijos lagerio, Lietuvoje jo laukė tušti namai, slogi kūrybinė atmosfera, nepelnyta žiauri kritika, liga. Ir vėl – ta pati daina parodo išiziebiančią vilties kibirkštėlę, kylantį norą veikti. 1949 m. B. Sruoga iš spausdintų ir rankraštinų šaltinių sudaro „Lietuvių liaudies dainų rinktinę“ ir pradeda knygą daina „Vai, žydėk žydėk“, ją taip apibūdindamas:

Padėtis beviltiškiausia, gyvenimo tragizmas, atrodo, jau neišbrendamas. Ir vis dėlto toje dainelėje iš tojo tragizmo dvelkia toks jaudinantis optimizmas, tokia gyvybinė jėga, tokia gaji šilima, tokia – *valia gyventi!*

Tekstų lyginimo klausimai

1. Savais žodžiais apibūdinkite pirmajame ir antrajame tekste vaizduojamą pradinę Sankauskienės ir Sruogos situaciją. (2 taškai)

2. Kokia yra šių dviejų veikėjų – Sankauskienės ir Sruogos – laikysena savo padėties atžvilgiu? Ar pastebite ką nors bendra? (3 taškai)

3. Koks abiejų veikėjų santykis su daina *Vai žydėk žydėk*? (2 taškai)

4. Kokia idėja sieja abu tekstus? (2 taškai)

Iš viso 9 taškai. Surinkta.....